

DEMARINUORET

PROGRAM FÖR VÄLFÄRDSOMRÅDESVALET

VÄRLDENS LYCKLIGASTE FOLK?

Morgondagens välfärd!

VÄLFÄRDSOMRÅDESVALET 2022 HANDLAR OM VÄLFÄRDENS FRAMTID.

Grunden för de socialdemokratiska välfärdsområdena bygger på rättvis politik som minskar social- och hälsoskillnader, liksom även på en bred och hållbar offentlig serviceproduktion.

Syftet med välfärdstjänster som produceras med offentliga medel är tryggande av välfärd och hälsa – inte vinstjakt. En stark offentlig sektor behöver emellertid kompletteras med andra aktörer, till exempel inom tredje sektorn. Den socialdemokratiska välfärdspolitiken får inte bara handla om att åtgärda symtom, utan måste syfta till att tillsammans med medborgarsamhället förebygga problemen. Stärkta förutsättningar för social- och hälsoorganisationer är en förutsättning för att vi ska kunna förebygga att människor blir ensamma, mår dåligt och hamnar utanför.

Vår åldrande befolkning förtjänar en värdig ålderdom, men intresset för vård- och omsorgsarbetet dalar. Det här betyder allt färre skötare för varje person i behov av vård. Dessutom blir arbetslivet allt osäkrare, mer fragmenterat och belastande. Risker är att de krympande åldersgrupperna, de ökande utgifterna för sjukpensioner och den låga sysselsättningsgraden undergräver välfärden. Ett hållbart, framtidsorienterat sätt att tackla utmaningen är att satsa på arbetshälsa genom förkortad arbetstid och lönelift för social- och hälsovårdssektorn.

Den allt större belastningen i vardagen och arbetslivet visar sig även i den psykiska hälsan. FN har varnat för en våg av psykisk ohälsa, något som pandemin har förvärrat ytterligare. För att utvecklingen ska stävjas måste lösningar läggas fram såväl för den akuta krisen som på längre sikt så att hållbarhet kan uppnås.

Individen får inte tappas bort i byråkratins hjul. Vid sidan om fungerande hälsojourer krävs det ett utbud av metoder för att åtgärda bostadslösheten, trygga livsviktiga socialtjänster såsom mathjälp och hjälp till människor med missbruks- och beroendeproblem. Socialtjänsterna måste vara jämnstarka med hälsojourerna.

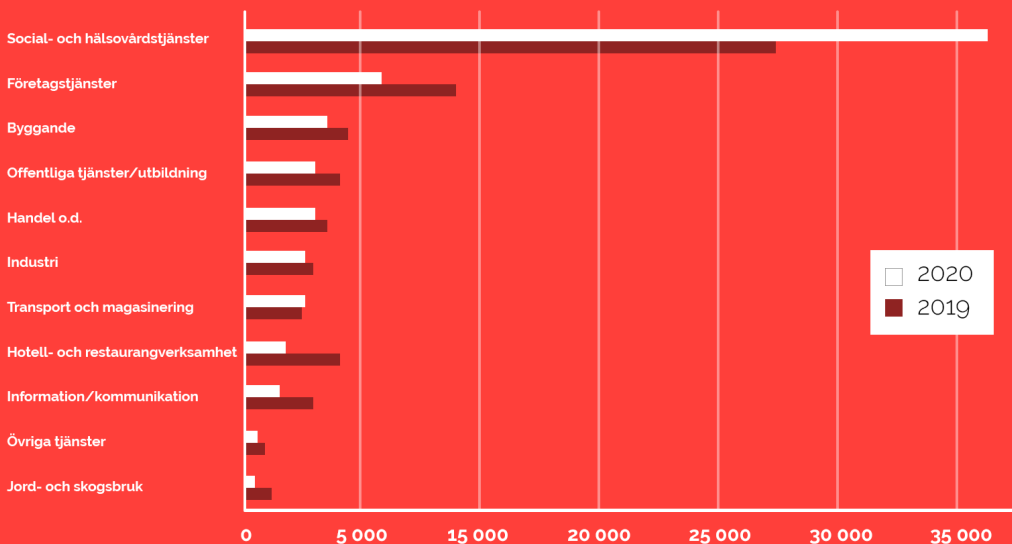
VEM SKÖTER OM OSS I FRAMTIDEN?

I stället för ett krympt serviceutbud eller lägre kvalitet är ett rättvist sätt att möta utmaningarna inom social- och hälsovården att uppmärksamma arbetets innehåll och arbetshälsan. I Finland är vi vana vid att arbeta omkring 7,5 timmar per dag och fem dagar i veckan. Det här är ändå inte hugget i sten eller omöjligt att förändra.

Med tanke på arbetslivet i framtiden är en reform av arbetsvillkoren och arbetsförhållandena centralt. Vi eftersträvar en helhet som förbättrar befintliga arbetstagares ställning, ökar social- och hälsovårdsbranschens attraktivitet på sikt och löser den enorma bristen på personal. Utan en rättvis reform kommer det i framtiden inte att finnas skötare eller andra viktiga experter som kan ta hand om oss.

- Social- och hälsovårdssektorn som föregångare med förkortad arbetsvecka. Arbets-tiden kan förkortas flexibelt, till exempel genom 6 timmar långa arbetstagare eller arbet-veckor på fyra dagar. Förkortningen ska vara 20 procent i förhållande till heltidsarbete.
- Samtidigt som arbetstiden förkortas, bidrar åtgärden till att överbrygga löneklyftan i branschen genom att arbetstagarnas inkomster förblir intakta. De ökade löneutgifter-na täcks bland annat med sänkta utgifter för sjukpension. Samtidigt är det viktigt att påpeka att samhället alltid måste ha råd med det som anses viktigt för en välfärdsstat. Välfärdsområdena kan emellertid inte ensamma stå för förändringen. Det krävs också statlig tilläggsfinansiering och arbetsmarknadsorganisationernas engagemang.
- Utöver bättre lön och en mindre belastande arbetstid krävs det betydande insatser för arbetshälsan. Alla som jobbar inom vårdbranschen måste ha rätt att kunna fokusera på sitt jobb, och arbetsbeskrivningen kan inte utvidgas till exempel genom att skötare ges ansvar också för städning och matlagning. Arbetstagarna är experter på sin egen vardag. Pilotförsök med medborgarbudgetering inom social- och hälsovårdssektorn behövs, så att de anställda själva kan bestämma hurdana friskvårdsaktiviteter eller premier som bäst bidrar till att de orkar i arbetet.
- Om ledningen fungerar som den ska, mår personalen bättre och arbetet upplevs som mer meningsfullt. Tid måste avsättas för chefsarbetet, eftersom gott ledarskap inte uppstår av sig självt. Dessutom måste personalens välbefinnande och tillfredsställelse i arbetet beaktas i kriterierna inom belöningssystemet.
- När arbetstiden per vecka minskar, ökar behovet av personal. Kortare arbetstid förut-sätter därför ändringar i skiftplaneringen. Det avgörande är att personalresurserna håller en tillräcklig nivå och att satsningar görs på arbetstidsergonomin genom att arbetstagarna ges möjlighet att delta i skiftplaneringen. En sextimmarsdag är lätt att omfördela eftersom det rymmer fyra sextimmarsskift på ett dygn.

ANTAL UTEBLIVNA ARBETSTAGARE EFTER NÄRINGSGRN 2019 OCH 2020

VARFÖR FÅR SJÄLEN GÖRA ONT MEN BEN INTE GÅ AV?

Alla måste kunna få hjälp för psykisk ohälsa redan i ett tidigt skede. Ingriper man i tid förebygger man samtidigt att problemen växer till kriser, varvid behovet av specialiserad sjukvård minskar. Tjänsterna ska passa individen och finnas där människor tillbringar tid.

Utöver bristen i utbudet av tjänster med låg tröskel, hör avsaknaden av akuta insatser till de största problemen inom mentalhälsovården. Stöd måste gå att fås genast, dygnet om och under årets alla dagar. Samtidigt måste det säkerställas att tjänsterna är jämlika. Kvaliteten och tillgången får inte bero på ort, resurser, stress, frågor kring remisser eller enskilda arbetstagares kompetens.

Utöver offentlig service måste betydelsen av sociala sammanhang uppmärksammas inom det psykiatriska arbetet som kraftkällor. Social- och hälsoorganisationerna kompletterar den offentliga sektorn, utvecklar och producerar tjänster och stärker delaktigheten. Organisationernas arbete når de allra mest utsatta och deras närstående, och lyckas oftare hjälpa också dem som inte nås av det vanliga myndighetsarbetet.

- Mentalvårdstjänster med låg tröskel och tidigt ingripande i psykisk ohälsa måste stärkas. Psykiatriska sjukskötare måste anställas i anknnytning till skolor och läroinrättningar, och en psykisk hälsokontroll införlivas i hälsokontrollerna.
- Akut psykisk hjälp tryggas genom en multiprofessionell jourmodell, där social- och hälsovården kompletterat av representanter för diverse organisationer ger brådskande jourtjänster.
- Social- och hälsovårdsorganisationerna måste tryggas tillräckliga verksamhetsförutsättningar ekonomiskt och i samarbete med den offentliga sektorn.
- Ytterligare resurser måste riktas till stödet för psykisk hälsa. Verksamhet som stöder den fysiska hälsan kan inte finansieras på bekostnad av det psykiska välmående.

MOT OJÄMLIKHET, FÖR GOTT LIV.

Den helhet som socialtjänsterna utgör får inte glömmas bort när välfärdsområdena utformas. Socialtjänsterna har stor betydelse för att minska risken för att ojämlikhet och generationsöverskridande utsatthet anhopar sig. Med tanke på den framtida utvecklingen är det särskilt viktigt att uppmärksamma att de grundläggande fri- och rättigheterna såsom bostad och utkomst tillgodoses, minskad användning av rusmedel eftersträvas och ett barnskyddsarbete som håller hög kvalitet tryggs.

Sociala problem kan i värsta fall leda till en ond spiral där hjälp behövs för många problem på en gång. En övergripande bedömning av servicebehovet måste göras i ett tidigt skede, så att en fungerande servicekedja med åtgärder i rätt tid kan sättas in.

- Gränserna mellan olika aktörer måste utplånas och tjänster erbjudas på ett och samma ställe. Social- och hälsovårdstjänsterna måste gå att få vid samma ställe senast 2023.
- De serviceavgifter som tas ut för vården får inte bli ett hinder för att söka hjälp. Välfärdsområdena, kommunerna och staten måste tillsammans skapa en enkel modell som gör att den som behöver hjälp vid behov kan befrias från avgifterna.
- Tjänsterna till närstående måste stärkas. Till exempel har föräldrar till barn som placerats i vård utom hemmet i undersökningar visats ha mer utkomst- och hälsorelaterade servicebehov än andra föräldrar.
- Överskuldssättning måste motverkas. Välfärdsområdena måste erbjuda möjlighet till social kredit och skuldrådgivning i rätt tid. Dessutom måste rätten till bostad särskilt uppmärksammas för dem som förlorat sin kreditvärdighet.
- Rådgivningstjänsterna till missbrukare måste utvecklas jämnt med regional täckning. Det måste finnas möjlighet till anonym testning, och mottagningar med avgiftsfritt sprutbyte ordnas i alla kommuner.
- Kontinuerlig uppföljning av vårdreformen krävs, inklusive bedömningar av konsekvenserna för jämställdheten, barn, ungdomar och familjer.

PROGRAM FÖR VÄLFÄRDSOMRÅDESVALET:

VÄRLDENS LYCKLIGASTE FOLK?

Morgondagens välfärd!

MER INFORMATION

Pinja Perholehto

Ordförande för Socialdemokratisk Ungdom

Tfn: 040 059 6521

E-post: pinja.perholehto@demarinuoret.fi

Twitter: [@pinjaperholehto](https://twitter.com/pinjaperholehto)

UTGIVARE

Socialdemokratisk Ungdom rf

Broholmsgatan 18–20 C, 6 vån.

00530 Helsingfors

DEMARINUORET.FI/ALUEVAALIT